

Αξιότιμε κύριε Υπουργέ,

Με την παρούσα επιστολή, οι συνυπογράφουσες περιβαλλοντικές οργανώσεις, σας καλούμε να απορρίψετε την πρόταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για μείωση του καθεστώτος προστασίας του λύκου στο πλαίσιο της Σύμβασης της Βέρνης, και να στείλετε ένα σαφές μήνυμα ότι η ΕΕ λαμβάνει σοβαρά υπόψη τις ενωσιακές και διεθνείς δεσμεύσεις της για την προστασία και την αποκατάσταση της βιοποικιλότητας.

Επί του παρόντος, δεν υπάρχουν επιστημονικά στοιχεία που να στηρίζουν αλλαγή του προστατευτικού καθεστώτος. Αντιθέτως, στην πρόσφατη εμπειριστατωμένη ανάλυση της Επιτροπής για την κατάσταση των λύκων στην ΕΕ¹ δεν παρασχέθηκαν επιστημονικά δεδομένα που να υποστηρίζουν μια αλλαγή. Ο λύκος βρίσκεται σε δυσμενές καθεστώς διατήρησης σε έξι από τις επτά βιογεωγραφικές περιοχές της ΕΕ σύμφωνα με την τελευταία αξιολόγηση της κατάστασης διατήρησης με βάση τις εκθέσεις των κρατών μελών το 2019².

Στην Ελλάδα, ο λύκος, αν και έχει επανακάμψει στο μεγαλύτερο μέρος της αρχικής κατανομής του, παραμένει σε «ανεπαρκή» κατάσταση διατήρησης (με τάσεις βελτίωσης), καθώς δεν πληρούνται στο σύνολό τους τα 8 απαραίτητα εκείνα κριτήρια που έχει θεσπίσει η Ε.Ε., βάσει της οδηγίας 92/43, για την ταξινόμηση του πληθυσμού σε «ικανοποιητική» κατάσταση διατήρησης (favourable conservation status), ενώ η Ελλάδα αποτελεί μια από τις ελάχιστες χώρες της Ε.Ε. όπου δεν έχει υλοποιηθεί και θεσπισθεί σχέδιο δράσης για το είδος³.

Συνεπώς, η μείωση του καθεστώτος προστασίας υπονομεύει έντονα τις συνεχιζόμενες προσπάθειες για τη θέσπιση μέτρων για την επίτευξη της συνύπαρξης μεταξύ λύκων και τοπικών κοινοτήτων. Δημιουργεί την αντίληψη ότι η εξόντωση λύκων είναι μια λύση για την αντιμετώπιση των ζημιών, ενώ είναι σαφές ότι η συνεχής επένδυση σε προληπτικά μέτρα είναι ο μόνος αποτελεσματικός τρόπος για την επίλυση των συγκρούσεων μεταξύ λύκων και κτηνοτροφίας.

Η λήψη αποφάσεων που δεν βασίζονται στην επιστήμη δημιουργεί ένα ανησυχητικό προηγούμενο και ενέχει τον κίνδυνο υπονόμησης μιας διαδικασίας λήψης αποφάσεων για την οποία οι Ευρωπαίοι μπορούν να είναι υπερήφανοι: Ότι τα θεσμικά όργανα της ΕΕ συμφωνούν για τη νομοθεσία με βάση την επιστήμη, τα συμφέροντα των πολιτών και τη δέουσα ανάλυση του κόστους και των ωφελειών της δράσης και της αδράνειας.

Αντ' αυτού, η ΕΕ πρέπει:

¹ European Commission, Directorate-General for Environment, Blanco, J., Sundseth, K., The situation of the wolf (Canis lupus) in the European Union – An in-depth analysis, Publications Office of the European Union, 2023, <https://data.europa.eu/doi/10.2779/187513>

² Η εμπειριστατωμένη αξιολόγηση της κατάστασης του λύκου στην ΕΕ από την Επιτροπή διαπίστωσε ότι οι ζημιές στα αγροτικά ζώα παραμένουν περιορισμένες: Σε μεγάλη κλίμακα, ο αντίκτυπος των λύκων στο ζωικό κεφάλαιο στην ΕΕ είναι πολύ μικρός. Λαμβάνοντας υπόψη ότι υπάρχουν 60 εκατομμύρια πρόβατα στην ΕΕ, το επίπεδο της θανάτωσης προβάτων από τους λύκους αντιπροσωπεύει ετήσιο ποσοστό 0,065%. Τα επίπεδα θανάτωσης είναι χαμηλότερα στις περιοχές όπου η παρουσία των μεγάλων σαρκοφάγων ήταν συνεχής σε σύγκριση με τις περιοχές όπου εξαφανίστηκαν και επέστρεψαν τα τελευταία 50 χρόνια. Η διαθεσιμότητα της φυσικής λείας, τα χαρακτηριστικά του τοπίου και η χρήση μέτρων προστασίας επηρεάζουν επίσης τη συχνότητα των ζημιών στο ζωικό κεφάλαιο.

³ Δυστυχώς, μέχρι τώρα, δεν έχει υποστηριχθεί από την πολιτική ηγεσία, ούτε έχει εφαρμοσθεί από τα αρμόδια υπουργεία, η εφαρμογή σε οριζόντια εθνική κλίμακα των αποδεδειγμένα αποτελεσματικών μέτρων πρόληψης των συγκρούσεων με τον πρωτογενή τομέα, είτε αυτά είναι παραδοσιακά είτε σύγχρονα. Επιπλέον, εδώ και δεκαετίες, δεν έχει εκσυγχρονιστεί το σύστημα αποζημιώσεων του ΕΛΓΑ, ώστε να υποστηρίζει έμπρακτα και να ενθαρρύνει την εφαρμογή και διάδοση των μέτρων αυτών.

- να διασφαλίσει ότι το υφιστάμενο καθεστώς προστασίας για τους λύκους, όπως κατοχυρώνεται στην οδηγία της ΕΕ για τους οικοτόπους, θα διατηρηθεί και θα εφαρμοστεί με συνέπεια σε όλα τα κράτη μέλη,
- να προωθήσει την υιοθέτηση μέτρων συνύπαρξης μεταξύ λύκων και τοπικών κοινοτήτων, δεδομένου ότι πολλές από αυτές τις ευκαιρίες, συμπεριλαμβανομένων των διαθέσιμων χρηματοδοτικών μέτρων, δεν αξιοποιούνται επί του παρόντος επαρκώς από τα κράτη μέλη,
- να υποστηρίξει πρωτοβουλίες που παρέχουν ακριβείς, επιστημονικά τεκμηριωμένες πληροφορίες για τους λύκους στο κοινό.

Η προστασία των λύκων στην Ευρώπη δεν είναι μόνο θέμα οικολογικής σημασίας, αλλά και αντανάκλαση της δέσμευσής μας για τη διατήρηση της βιοποικιλότητας και των αξιών της συνύπαρξης και της ανοχής. Οι λύκοι αποτελούν αναπόσπαστο μέρος της φυσικής κληρονομιάς της Ευρώπης, διαδραματίζοντας ζωτικό ρόλο στη διατήρηση της ισορροπίας των οικοσυστημάτων και της βιοποικιλότητας, και η επιστροφή του λύκου σε μέρη της Ευρώπης όπου το είδος είχε προηγουμένως εξαφανιστεί αποτελεί σημαντική επιτυχία διατήρησης που δεν πρέπει να τεθεί σε κίνδυνο.

Οι συνυπογράφουσες Περιβαλλοντικές Οργανώσεις:

1. ANIMA
2. ΑΡΙΩΝ
3. ΑΡΚΤΟΥΡΟΣ
4. ΑΡΧΕΛΩΝ
5. Δράση για την Άγρια Ζωή
6. Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρία
7. Ελληνική Εταιρεία Περιβάλλοντος και Πολιτισμού
8. Ελληνική Εταιρία Προστασίας της Φύσης
9. Ελληνικό Δίκτυο «Φίλοι της Φύσης»
10. Εταιρία Προστασίας Βιοποικιλότητας Θράκης
11. Εταιρία Προστασίας Πρεσπών
12. ΚΑΛΛΙΣΤΩ, Περιβαλλοντική Οργάνωση για την Άγρια Ζωή και τη Φύση
13. Οικολογική Εταιρία Ανακύκλωσης
14. i-Sea
15. Greenpeace
16. Green Tank
17. MEDASSET
18. MedINA
19. Mom
20. WWF Ελλάς